

## Berekening consumentenprijsindex

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) meet de inflatie in Nederland door middel van de consumentenprijsindex (CPI). De CPI wordt berekend met behulp van wegingsfactoren en partiële prijsindexcijfers.

Voor iedere uitgavengroep wordt een partieel prijsindexcijfer berekend. Verder wordt nagegaan welk deel van het inkomen gemiddeld aan deze uitgavengroep wordt besteed. Dit laatste gebeurt door een budgetonderzoek. Het CPI is een gewogen gemiddelde van de partiële prijsindexcijfers. De wegingsfactoren zijn de aandelen van de uitgavengroepen in het inkomen van de consument. Met behulp van het CPI kan men meten hoeveel gemiddeld genomen de kosten van levensonderhoud zijn gestegen of gedaald.

Een sterk vereenvoudigd voorbeeld:

De uitgavengroep voeding, dranken, kleding en schoeisel heeft in 2001 een prijsindexcijfer van 105,4. De wegingsfactor voor deze categorie is 25,0.

De uitgavengroep huisvesting, vervoer en communicatie heeft een prijsindexcijfer van 104,0 en een wegingsfactor van 44,6.

De uitgavengroep recreatie, cultuur en overige heeft een prijsindexcijfer van 103,4 en een wegingsfactor van 30,4.

Bereken het CPI voor 2001.

Het CPI voor 2001 is:

$$\frac{(25,0 \times 105,4) + (44,6 \times 104,0) + (30,4 \times 103,4)}{100} = 104,2$$

Als we nu weten dat de prijsindexcijfers berekend zijn op basis van 2000 = 100, dan kunnen we nu concluderen dat de kosten van levensonderhoud in 2001 4,2% hoger waren dan in 2000.

Voorbeeld 2: (vervolg op voorbeeld 1)

Stel dat in 2002 het CPI 107,6 bedraagt. Stel dat het indexcijfer van het gemiddeld inkomen in 2001 110 bedraagt en dat dat in 2002 112,9 bedraagt.

Bereken met hoeveel procent de koopkracht van een gemiddeld huishouden is veranderd in 2002 ten opzichte van 2001.

De groeifactor van het nominaal inkomen is:

$$\frac{112,9}{110} = 1,026$$

De groeifactor van de prijzen is:

$$\frac{107,6}{104,2} = 1,033$$

De groeifactor van de koopkracht is:

$$\frac{1,026}{1,033} = 0,993$$

Dit betekent een daling van de koopkracht met 0,7%